

beforehand, that violated acquisition of the readiness to the prominent competitions and considerably influenced the implementation of the pre-arranged loading.

The decision of the enumerated problems is possible by the rationally organized training process of sportsmen. Control after implementation of the individual plan of preparation of sportsmen should be carried out.

Keywords: *Olimpiyc cycle, archery, system of selection, highly skilled sportsmen.*

УДК 37.015.31:17.022.1-053.6]:316.77:3МІ

Аліна Стьопкіна

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
ORCID ID 0000-0001-7212-1969

Андрій Стьопкін

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
ORCID ID 0000-0002-6130-9920

Інна Трубник

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
ORCID ID 0000-0001-6076-430X
DOI 10.24139/2312-5993/2021.04/362-372

ІНТЕРНЕТ ЯК ЗАСІБ ВПЛИВУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ МОЛОДІ

У статті розкрито основні фактори, що детермінують становлення ціннісних орієнтацій молоді під впливом Інтернет-середовища. Головна мета дослідження – проаналізувати особливості впливу мережі Інтернет на ціннісні орієнтації молоді. Для отримання результатів дослідження було використано такі методи: аналіз, синтез, дедукція та індукція. Аналіз наукової літератури показав, що профілактика негативного впливу Інтернет середовища на ціннісні орієнтації молоді можлива через проведення профілактичних заходів зі зміцнення морально-психічного здоров'я та психолого-педагогічної роботи, спрямованої на формування критичного ставлення до змісту інформації в мережі Інтернет.

Ключові слова: *цінність, ціннісні орієнтації, молодь, Інтернет, інформаційні технології, засоби масової комунікації, ціннісні орієнтації молоді, профілактика.*

Постановка проблеми. Інтернет, як новий засіб соціальної комунікації, об'єктивно змінює спосіб життя багатьох людей, вносить все більший внесок не тільки в розширення знань про навколишній світ, а й у процес трансляції та відтворення певних соціальних норм і цінностей, моделей соціальної поведінки та правил взаємодії.

Ера інформаційних технологій кожного дня набирає обертів. Тому представляє науковий інтерес розгляд основних компонентів, що впливають на становлення молодого покоління під впливом новітніх інформаційних технологій, з'ясування ступеня популярності інформаційних технологій як чинника соціалізації й визначення ролі інформаційних технологій у трансформації процесів соціалізації.

Інтернет має значний вплив на свідомість молодого покоління, він вже давно перестав бути просто засобом комунікації, це ще й засіб вираження громадської і особистої думки індивідів. Інтернет заволодів величезною частиною життя практично кожної людини, тому можна говорити про високу значимість його в формуванні та ідентичності особистості. Мережа створює певний тип особистості, поведінку, безпосередньо впливаючи на процес соціалізації молоді. Маніпулюючи увагою, направляючи увагу, торкаючись емоційної сфери і використовуючи стереотипи, інтернет-мережа управляє свідомістю молоді, передаючи інформацію певного роду (Аскорін, 2012; Кучай та ін., 2020).

Оскільки в Україні відбуваються суттєві соціокультурні зміни в умовах становлення інформаційного суспільства, зростає актуальність дослідження утворення системи цінностей молоді, що дає можливість прогнозування соціокультурних наслідків об'єктивного процесу інформатизації, що охоплює всі сфери життєдіяльності людей.

Аналіз актуальних досліджень. Процеси, що відбуваються в суспільстві під впливом інформаційних технологій, неодноразово ставали предметом дослідження соціологів у межах концепції постіндустріалізму. Уперше ідея інформаційного суспільства була сформульована наприкінці 60-х – початку 70-х років ХХ століття в працях японських дослідників Ю. Хаяші, І. Масуда. Згодом концепція інформаційного суспільства отримала свій розвиток у працях таких соціологів, як Д. Белл, П. Дракера, М. Постер, М. Кастельс, Елвін і Хейді Тоффлер та ін.

У порівнянні з реальним соціальним оточенням Інтернет має низку специфічних особливостей, серед яких можна виділити не тільки різноманіття джерел інформації, але також множинність соціальних груп і соціальних норм. Глобальна комп'ютерна мережа стала підґрунтям для появи так званого кіберпростору, а в ньому – спільнот людей із певними загальними інтересами. Комплексне вивчення різних видів онлайн-співтовариств, реально існуючих у глобальній комп'ютерній мережі з середини 90-х років, займає центральне місце в роботах С. Парінова, Ч. Севіджа та інших дослідників.

Вивченням проблеми цінностей і ціннісних орієнтацій займалися багато закордонних філософів: Аристотель, Д. Белл, В. Віндельбанд, Ф. Ніцше, Г. Ріккерт, Ж.-П. Сартр, Сенека тощо. Достатню увагу в роботах вітчизняних і зарубіжних учених приділено співвідношенню понять цінності і ціннісних орієнтацій, ієрархії цінностей особистості і її індивідуальних особливостей, визначення місця ціннісних орієнтацій в структурі

особистості (І. Білоус, О. Камінська, Д. Попова, Ю. Романенко, Ч. Шакеєва, Ю. Шерковін, В. Щербина).

Мета статті – проаналізувати особливості впливу мережі Інтернет на ціннісні орієнтації молоді.

Методи дослідження. У дослідженні було використано теоретико-методологічний аналіз літературних джерел.

Виклад основного матеріалу. Нині Інтернет займає величезний простір у діяльності людини, і як невід'ємна частина життя, Інтернет формує в людини потреби, цінності, пріоритети, інтереси. За даними Інтернет Асоціації України, отриманими від дослідницького агентства повного циклу Factum Group Ukraine, що входить до міжнародної дослідницької мережі Factum Group, у третьому кварталі 2019 року кількість Інтернет-користувачів віком від 15 до 34 років становила 96 %, які є регулярними користувачами Інтернету (заходять у мережу більше одного разу на місяць) (*Дослідження інтернет-проникнення в Україні III квартал 2019 року*).

Як теоретико-методологічне підґрунтя, необхідно визначити категоріальний апарат, що включає в себе поняття «цінність», а також пов'язані з ним ціннісні категорії. Можна виділити групу ціннісних понять (категорій): цінність, ціннісне ставлення, ціннісна оцінка, ціннісні уявлення, ціннісні орієнтації. Всі ці поняття відображають певні сторони ціннісного ставлення, спрямованого на явища зовнішнього або внутрішнього світу.

Детально розглянемо визначення понять «цінність» та «ціннісні орієнтації». Уперше поняття цінності вжив І. Кант, він виділив три сфери світобудови: по-перше, царство загальних законів – необхідно значущих істин; по-друге, світ фактів, речей і образів дійсності; і, по-третє, світ ціннісних визначень, ідей добра, краси і священного. З його точки зору, світ цінностей протилежний по своїй природі світу істини і реальності (Кант, 1994, с. 431-432).

Своєю чергою, на позиції заперечення об'єктивної природи цінностей знаходиться Т. Парсонс, для якого цінність – це нормативний стандарт соціальної поведінки особистості, диференціації та інтеграції соціальних систем (Парсонс, 2000). Подібну позицію займають У. Томас і Ф. Знанецкій. Зокрема, вони стверджують, що цінності проявляються тільки як дії соціальних груп і не можуть бути об'єктивними (Соціологічна спадщина Ф. Знанецкого і У. Томаса).

Сучасні дослідники виділяють цінності-об'єкти і цінності-норми. Характер цінностей-об'єктів набувають для особистості речі, ідеї, індивіди, які мають властивість задовольняти потреби даної особистості. Цінності-норми – це речі, ідеї, індивіди, які мають істотне значення для функціонування

соціального цілого, які задовольняються і санкціонуються суспільством. Цінності-норми виступають як ідеальна основа орієнтації, як ідеальні критерії, на базі яких оцінюється дійсність і відбувається вибір вчинку, дії.

Дефініція «ціннісні орієнтації» детально визначена у Всесвітній енциклопедії: «ціннісні орієнтації, визначають загальне спрямування інтересів особистості; ієрархію індивідуальних переваг і взірців; цільову й мотиваційну програми; рівень домагань і престижних переваг; уявлень про те, що має бути, і механізми селекції за критеріями значимості; міру готовності й рішучості (через вольові компоненти) через реалізацію власного «проекту» життя» (Грицанов, 2004).

Розуміємо, що ціннісні орієнтації – це поняття, що відображає позитивну або негативну значимість для особистості предметів або явищ соціальної дійсності. Таким чином, формування ціннісних орієнтацій тісно пов'язане з розвитком особистості і її спрямованості.

Ціннісні орієнтації включають у себе три компонента:

1. Когнітивний, або смисловий, який зосереджує в собі соціальний досвід особистості. На його основі здійснюється наукове пізнання дійсності, що сприяє становленню ціннісного ставлення.

2. Емоційний, який передбачає переживання індивідом свого ставлення до цінностей і визначає особистісний сенс цього відношення.

3. Поведінковий, що базується на результатах взаємодії перших двох компонентів. Завдяки пізнанню дійсності та її ціннісному переживанню суб'єктом формується готовність діяти, здійснювати задумане відповідно до продуманого плану (Камінська, 2014).

У сучасних умовах, ураховуючи зміни, що відбуваються в суспільстві, особливо важко доводиться молоді з її ще не усталеним світоглядом та рухливою системою цінностей.

Цінність молодості в сучасному світі збільшується в зв'язку з розширенням термінів освіти, професійної підготовки, необхідної в сучасних умовах. В молодості людина досить легко набуває основні знання, уміння та навички. Якщо розглядати життєві цикли життєдіяльності людини, то в молодості людина ставить мету, будує життєві плани на отримання освіти і отримання професії, на створення своєї сім'ї і на власну кар'єру, в середньому віці людина для досягнення поставлених цілей, здійснює реалізацію цих планів, пізніше вона оцінює досягнуте і пережите.

Становлення ціннісних орієнтацій тісно пов'язане з розвитком спрямованості особистості. Ціннісні орієнтації, будучи, таким чином,

механізмом особистісного росту й саморозвитку, самі носять розвивальний характер і являють собою динамічну систему цінностей.

Розуміємо, що система ціннісних орієнтацій особистості багато в чому залежить від системи цінностей, поширених у суспільстві. У зв'язку з цим зростає актуальність дослідження системи цінностей молоді, оскільки саме молоде покоління містить у собі інноваційний потенціал інформаційного суспільства, що формується в сучасній Україні, а ціннісна свідомість молодого покоління визначає напрям соціокультурних перетворень українського суспільства.

Відповідно до дослідження М. Бліхар, сучасній молоді притаманні шість груп ціннісних орієнтацій, спрямованих на різні сторони їхнього життя:

1) статусна (кар'єра, визнання в суспільстві, престиж, визнання серед оточуючих);

2) на самовираження в праці (творчість, саморозвиток, розвиток особистості, професійне зростання);

3) споживацька (матеріальне благополуччя);

4) на індивідуальне самовдосконалення (самовдосконалення, розвиток особистості, інтелігентність);

5) альтруїстична, на користь суспільству (спілкування у процесі праці);

6) на професійну діяльність (Бліхар, 2011, с. 119).

З метою визначення ефективності сформованості ціннісних орієнтацій молоді дослідники виділяють такі критерії:

1. Знання цінностей. Результатом є вміння формувати ціннісні орієнтації. Поняття цінностей вважається засвоєним, якщо молода людина повністю опанувала змістом поняття, його об'ємом, знанням його зв'язків, відносин із іншими поняттями, а також умінням оперувати поняттям у вирішенні практичних завдань.

2. Диференціація цінностей – вміння особистості здійснювати ціннісний вибір.

3. Дієвість ціннісних орієнтацій (Камінська, 2014, с. 27).

Розвинені ціннісні орієнтації – це ознака зрілості особистості, показник міри її соціальності. Стійка й несуперечлива структура ціннісних орієнтацій обумовлює розвиток таких якостей особистості, як цілісність, надійність, вірність певним принципам та ідеалам, активність життєвої позиції. Нерозвиненість ціннісних орієнтацій є ознакою інфантилізму, що особливо помітно в молодого покоління.

Однак, під потужним впливом мережі Інтернет ціннісна система молоді піддається деформації. Оскільки система цінностей сучасних засобів масової

комунікації є деформованою, найбільше превалюють цінності споживання, сумнівні моральні й культурні цінності. Замість загальнозначущих морально-етичних цінностей на перший план виходять цінності індивідуального порядку і споживання. Багато молодих людей будують свою систему цінностей, спираючись на зразки, що надаються засобами масової комунікації, що негативно позначається як на формуванні системи їх ціннісних орієнтацій, так і особистості в цілому (Аскорін, 2012).

Сьогодні мережа Інтернет є доступним для всіх категорій населення джерелом соціально-деструктивної інформації. Антигуманна і кримінальна інформація, нав'язлива реклама – усе це насаджує в суспільстві культ насильства, жорстокості, спотворюючи моральні засади й породжуючи ситуацію всездозволеності. Проблема інформаційного середовища має взаємозв'язок із порушеннями встановлених норм української мови і використанням у цих інформаційних сферах, таких як побут і література, ненормативної лексики, сленгу, жаргонних виразів, іншомовних запозичень. Усе це дезорієнтує молодь. Саме тому, молоді, як найбільш схильній категорії населення до впливу різноманітної інформації, слід навчитися з обережністю ставитися до неї. Усе більше підлітків починають займатися комп'ютерним шахрайством. Як показує практика, основною метою незаконної діяльності молодих людей у мережі є не жадоба збагачення за чужий рахунок, а потреба у визнанні своїх «заслуг». Основні злочини в мережі: обмін номерами чужих кредитних карт, злом сайтів, викрадення та обмін приватною інформацією, поширення шкідливих програм. Основна проблема вказаного явища полягає в тому, що серед молодих людей не проводиться будь-якої особливої профілактики, щоб запобігти можливим злочинам.

Аналіз особливостей мережі Інтернет дозволив виділити особливі цінності, якими керуються індивіди, які постійно користуються вказаною технологією опосередкованої соціальної взаємодії. Інтернет, у першу чергу, створює особливу форму реалізації цінності свободи. Користувач має право самостійного вибору інформації з різних джерел, кола тих, з ким він має намір спілкуватися. Існує свобода прийняття або неприйняття тих чи інших правил, які встановлені різними групами користувачів.

Можна виділити особливу свободу анонімної взаємодії з іншими суб'єктами Інтернет-простору. Людина не тільки має право не вказувати свої основні соціально-демографічні, професійні та інші характеристики, але й може брати на себе в ігровій формі виконання різних ролей, що створює особливу свободу думки в різних варіантах самореалізації й самоствердження.

Цінності реального способу життя, сформованого повсякденною діяльністю, що забезпечує фізичне, психічне, соціальне становлення особистості, характеризуються іншим змістом. Провідна роль належить необхідності підпорядкування молоді нормам і правилам контрольованої навчальної, сімейно-побутової, дозвілєвої діяльності. Для забезпечення своєї успішної діяльності в закладі, спілкуванні з батьками, друзями вони повинні приймати на себе різні види обмежень, що не дозволяють повною мірою реалізувати свою індивідуальність.

Дотримання цінностей способу життя реального світу забезпечує можливість досягнення тих результатів, які дозволяють особистості успішно адаптуватися до умов свого існування. Ступінь особистих досягнень у навчальній або позанавчальній діяльності стає показником обґрунтованості тих цінностей, якими керується під час конструювання свого способу життя учнівська молодь.

У цих молодих людей виникає зіткнення цінностей, сформованих під впливом можливостей, які створює мережа Інтернет, і тих, які виникають у результаті виконання обов'язків, що є необхідними в реальному житті. Виникає «роздвоєний» спосіб життя, суперечливо поєднуються цінності реального та віртуального світу. Віртуальний світ створює важливу для повсякденного життя цінність умілого вибору знань, умінь, які затребовані в динамічно мінливому світі.

Саме тому, завданням спеціалістів та батьків є підвищення вимог до діяльності в мережі Інтернет та визначення її позитивних можливостей, які в свій час необхідно максимально використовувати у процесі формування особистості. Серед позитивних аспектів впливу мережі інтернет на процес формування особистості можна назвати підвищення загальної культури молоді, розширення кола знань та формування позитивних зразків поведінки.

Отже, перед батьками, педагогами та психологами стоїть завдання сформулювати критичне ставлення особистості до системи цінностей засобів масової комунікації, розвивати їх власний особистісний потенціал, використовуючи відповідні методи впливу.

За допомогою методів психолого-педагогічного впливу можливо сформулювати критичне ставлення молодого покоління до змісту інформації, яку транслюють засоби масової інформації і відображені в них негативні цінності, а також отримати позитивну динаміку в їх ціннісних орієнтаціях. Реалізація цієї мети можлива за допомогою психолого-педагогічного впливу на підлітків, основою якого є методи активного соціально-психологічного навчання. Застосування таких методів, як дискусія,

соціально-психологічний тренінг, а також методу вирішення проблемних питань дозволяє здійснити комплексний вплив на особистість молодого покоління і скорегувати систему їх цінностей (Аскорін, 2012).

Окрім того, профілактика негативного впливу мережі Інтернет на ціннісні орієнтації молоді може включати реалізацію психолого-педагогічного підходу, який спрямований:

1) на розвиток духовно-моральних, інтелектуальних, фізичних ресурсів молоді (наприклад, проведення релаксаційних занять «Слухай тишу», «Сім свічок», «Внутрішній спокій», «Я і мій внутрішній світ», «Гармонія душі і тіла», спрямованих на формування навичок саморегуляції, самоконтролю, зняття емоційної напруги, профілактику синдрому «емоційного вигорання»);

2) формування в молоді позитивного уявлення про себе (наприклад, проведення серії тренінгових занять націлених на формування уявлення про власну унікальність, актуалізація уявлення про відношенні до самого себе; формування уявлення про цінності власної особистості; формування більш повного уявлення про себе та свої особливості; розкриття багатоаспектності свого «Я», формування прагнення до самовдосконалення).

3) розвиток активної життєвої позиції в ситуаціях вибору і особистісної відповідальності за його наслідки (наприклад, проведення майстер-класу «Як протистояти деструктивному впливу Інтернету на особистість»; проведення конкурсу на створення соціальної реклами «Альтернатива Інтернету» проводиться з метою розвитку креативного мислення та пошуку альтернативних видів діяльності);

4) формування якостей соціальної компетентності, навичок спілкування, емпатії, уміння надавати підтримку іншим (наприклад, використання тренінгу комунікативної компетентності, націлений на вдосконалення навичок самопрезентації, формування іміджу та його складових, розвитку здібностей до оцінки партнерів по спілкуванню, пошуку нових способів поведінки в контактах з людьми) (Боброва, 2004).

Відповідно до цього, профілактика будується:

– на підвищенні правової відповідальності молоді та інформування їх про наслідки Інтернет-залежності для особистого здоров'я та здоров'я людей у соціальному оточенні, а також за допомогою проведення профілактичних заходів зі зміцнення морально-психічного здоров'я;

– на інформаційній підготовці всіх учасників освітнього процесу (педагогів, батьків, учнів) до роботи в мережі, включаючи формування знань про негативні наслідки впливу безконтрольного використання інтернету, про існуючі ризики роботи в мережі, і способах захисту від них;

- на використанні педагогічних і психологічних засобів розвитку інформаційної культури та «саногенного» мислення й поведінки;
- на виявленні особистісних якостей особистостей, схильних до інтернет-аддикцій і корекції їх в індивідуальній та груповій роботі;
- на розвиток особистісних якостей, що сприяють протистоянню аддиктивної поведінки.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, для молодих активних користувачів мережі Інтернет властива орієнтація на «цінності статусу», пов'язані з лідерством, владою, авторитетом тощо. Це може бути пов'язано і з факторами комфортності Інтернету як простору повсякденності, і з тим, що віртуальна «демонстрація» досягнення успіху та статусу інструментально простіша в Інтернет-просторі, ніж у реальному житті.

Однак, буде помилкою розглядати лише негативні аспекти впливу мережі Інтернет на молодь. Беззаперечним є факт, що інформаційні технології роблять молодь більш мобільною і комунікабельною, вони вчаться швидко реагувати на зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі, а головне, здатні сприймати велику кількість інформації, одночасно виконуючи супутні дії. Безсумнівно – це впливає на формування цінностей, світогляду і практичного досвіду, отже, відбувається зміна параметрів і форм процесу соціалізації молоді. Упевнено можна стверджувати, що сьогодні відбувається розвиток іншої свідомості, цілковито інших цінностей і моралі нового покоління, що істотно відрізняє його від попереднього. Однак, завданням батьків та педагогів є підвищення значущості духовних та естетичних цінностей і формування критичного ставлення до змісту інформації в мережі Інтернет та пропагованим у ній сумнівним цінностям.

ЛІТЕРАТУРА

- Аскорін, А. С. (2012). *Засоби масової інформації, як чинник формування ціннісних орієнтирів учнівської молоді*. Київ (Askorin, A. S. (2012). *Mass media as a factor in the formation of values of student youth*. Kyiv).
- Бліхар, М. П. (2011). Ціннісні орієнтації студентської молоді України: соціологічний аналіз проблеми. *Вісник Львівського університету. Серія соціологічна*, 5, 116-125 (Blikhar, M. P. (2011). Value orientations of student youth of Ukraine: sociological analysis of the problem. *Bulletin of Lviv University. Sociological Series*, 5, 116-125).
- Боброва, Т. В. (2004). *Педагогические условия организации профилактики аддиктивного поведения в молодежной среде* (автореф. дис. ... канд. пед. науки: 13.00.01). Москва (Bobrova, T. V. (2004). *Pedagogical conditions for the organization of prevention of addictive behavior in the youth environment* (PhD thesis abstract). Moscow).
- Всемирная энциклопедия: Философия* (2001). М.-Минск (*World Encyclopedia: Philosophy* (2001). M.-Minsk).
- Дослідження інтернет-проникнення в Україні III квартал 2019 року*. Режим доступу: https://inau.ua/sites/default/files/file/1910/dani_ustanovchyh_doslidzhen_iii_kvartal_2019_roku.pdf (*Internet penetration research in Ukraine in the third quarter of*

2019. Retrieved from: https://inau.ua/sites/default/files/file/1910/dani_ustanovchyh_doslidzhen_iii_kvarta_l_2019_roku.pdf
- Інформування підлітків щодо наслідків впливу ЗМІ. Режим доступу: https://volodarka-rda.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2848:2015-07-08-08-21-09&catid=66:2012-03-20-14-19-23&Itemid=97 (*Informing adolescents about the consequences of media influence*. Retrieved from: https://volodarka-rda.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2848:2015-07-08-08-21-09&catid=66:2012-03-20-14-19-23&Itemid=97).
- Камінська, О. (2014). Вплив інтернет-залежності на формування ціннісних орієнтацій молоді. *Нова педагогічна думка*, 1, 178-182. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2014_1_57. (Kaminska, O. (2014). The influence of Internet addiction on the formation of value orientations of young people. *New pedagogical thought*, 1, 178-182. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2014_1_57).
- Кант, И. (1994). *Критика чистого разума*, (с. 431-432). М.: Мысль (Kant, I. (1994). *Critique of pure reason*, (pp. 431-432). М.: Thought).
- Капська, А. Й. (2009). *Соціальна педагогіка: підручник*. Київ (Kapska, A. Y. (2009). *Social pedagogy: a textbook*. Kyiv).
- Кучай, Т., Кучай, О., Чичук, А. (2020). Використання інформаційно-комунікаційних технологій у самостійній діяльності студентів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 8 (102), 201-207 (Kuchai, T., Kuchai, O., Chichuk, A. (2020). The use of information and communication technologies in the independent activities of students. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 8 (102), 201-207).
- Парсонс, Т. (2000). *О структуре социального действия*. Москва: Академический Проект (Parsons, T. (2000). *About the structure of social action*. Moscow: Academic Project).
- Соціологічна спадщина Ф. Знанецкого і У. Томаса. Режим доступу: https://studme.org/274652/sotsiologiya/sotsiologicheskoe_nasledie_znanetskogo_t_omasasa (*Sociological legacy of F. Znanetsky and W. Thomas*. Retrieved from: https://studme.org/274652/sotsiologiya/sotsiologicheskoe_nasledie_znanetskogo_t_omasasa).

РЕЗЮМЕ

Стёпкина Алина, Стёпкин Андрей, Трубник Инна. Интернет как средство влияния информационных технологий на ценностные ориентации молодежи.

В статье раскрыты основные факторы, детерминирующие становление ценностных ориентаций молодежи под влиянием Интернет-среды. Главная цель исследования – проанализировать особенности влияния сети Интернет на ценностные ориентации молодежи. Для получения результатов исследования были использованы следующие методы: анализ, синтез, дедукция и индукция. Анализ научной литературы показал, что профилактика негативного влияния Интернет среды на ценностные ориентации молодежи возможна через проведение профилактических мероприятий по укреплению морально-психического здоровья и психолого-педагогической работы, направленной на формирование критического отношения к содержанию информации в сети Интернет.

Ключевые слова: ценность, ценностные ориентации, молодежь, Интернет, информационные технологии, средства массовой коммуникации, ценностные ориентации молодежи, профилактика.

SUMMARY

Stopkina Alina, Stopkin Andrey, Trubnik Inna. The Internet as a Means of Influence of Information Technologies on the Value Orientations of Young People.

The article reveals the main factors that determine formation of value orientations of young people under the influence of the Internet environment. The main goal of the study is to analyze the features of the influence of the Internet on the value orientations of young people. To obtain the results of the research, the following methods of theoretical research were used: analysis, synthesis, deduction and induction.

The study of literature made it possible to assert that value orientations are a concept that reflects the positive or negative significance for the personality of objects or phenomena of social reality. Thus, formation of value orientations is closely related to the development of the personality and its orientation. Scientists argue that six groups of value orientations are inherent in modern youth, aimed at various aspects of their life: status (career, recognition in society, prestige, recognition among others); self-expression in work (creativity, self-development, personality development, professional growth); consumer (material well-being); for individual self-improvement (self-improvement, personality development, intelligence); altruistic, for the benefit of society (communication in the labor process); for professional activities.

The analysis of scientific literature has shown that prevention of the negative impact of the Internet environment on the value orientations of young people is possible through the implementation of preventive measures to strengthen moral and mental health and psychological and pedagogical work aimed at forming a critical attitude to the content of information on the Internet. Prevention of the negative impact of the Internet on the value orientations of young people can include the implementation of a psychological and pedagogical approach, which is aimed at developing the spiritual, moral, intellectual, physical resources of young people; formation of a positive self-image among young people; development of an active life position in situations of choice and personal responsibility for its consequences; formation of the qualities of social competence, communication skills, empathy, ability to provide support to others. The use of such methods as discussion, socio-psychological training, as well as the method of solving problematic issues allows for a comprehensive impact on the personality of the younger generation and adjust the system of their values.

Key words: value, value orientations, youth, Internet, information technologies, mass media, value orientations of youth, prevention.